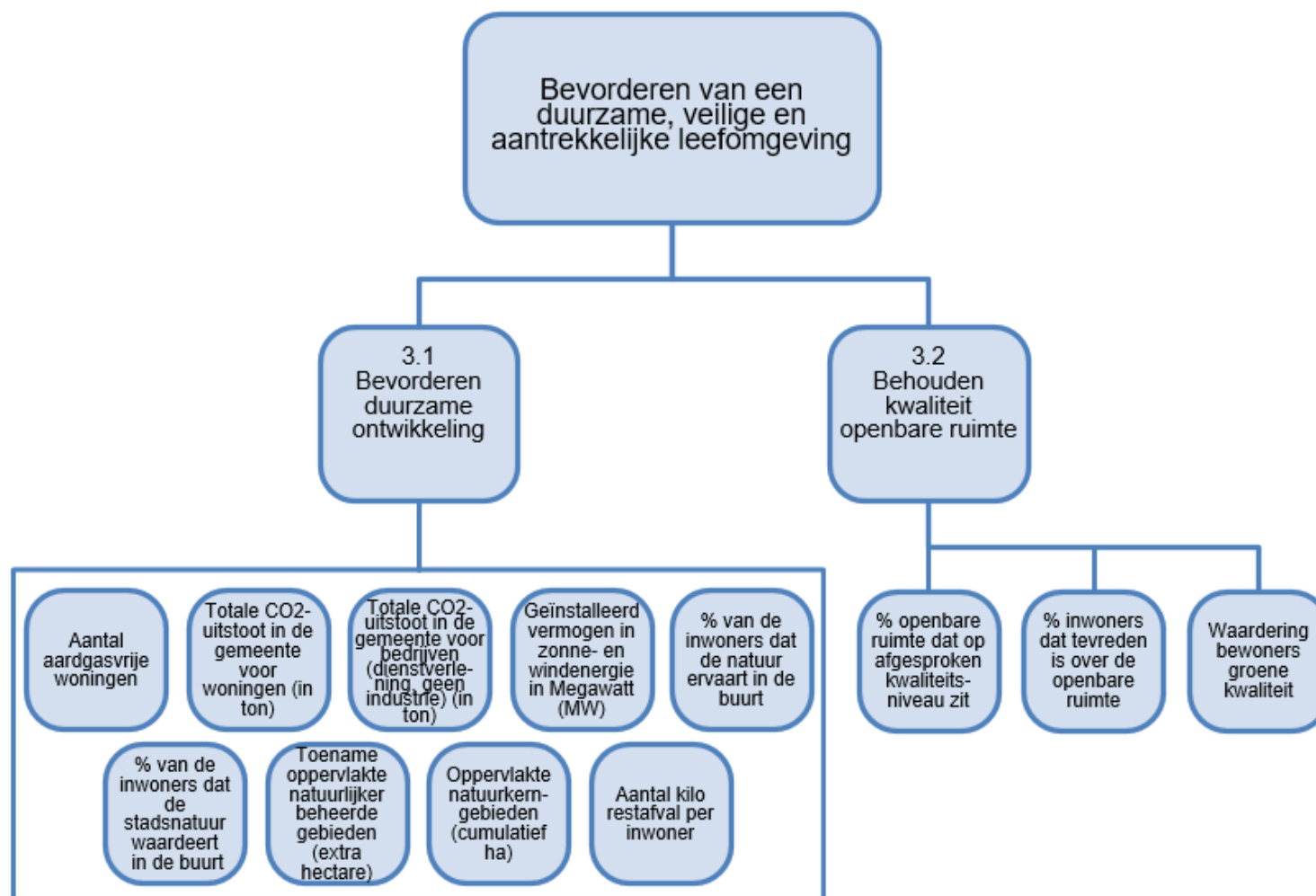

gemeente
Zoetermeer

Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen

Algemene doelstelling:

Bevorderen van een duurzaam, veilige en aantrekkelijke leefomgeving

Resultaten voor bevorderen duurzame ontwikkeling

- De Handen Ineen-subsidieregeling is in verbeterde vorm opnieuw beschikbaar gesteld voor 2025-2026. In 2025 hebben 12 initiatieven subsidie aangevraagd (bewoners, bedrijventerreinen, VvE's, maatschappelijke organisaties) en gekregen.
- Het Beeldkwaliteitsplan voor de Waterbuurt (Meerzicht) is vastgesteld in samenwerking met bewonersinitiatief VBEL en woningcorporatie Vidomes.

- In de Rodenbuurt (Buytenwegh) is met woningcorporatie Vidomes gestart met de verduurzaming van meer dan 130 huur- en koopwoningen. Aan de noordelijke bedrijventerreinen is € 45.000 aan 'Handen Ineen'-subsidie toegekend voor onderzoek naar de energiebehoefte. Het Energieloket Zakelijk is opgericht om ondernemers een concreet stappenplan, inzicht in subsidieregelingen, lokale praktijkvoorbeelden en actuele informatie over netcongestie te bieden. Voor de Specifieke Uitkering (SPUK) Lokale aanpak Isolatie is de uitvoering voortgezet en het resterende bedrag van de SPUK Energiearmoede is als subsidie toegekend aan twee woningcorporaties, om de energielasten bij de huurders te verlagen. De uitvoering zal in 2026 afgerond worden.
- Alle VvE's zijn in kaart gebracht en met een deel is contact, doordat zij deelnamen aan een cursus, een informatieavond bezochten, of naar het wijkinloopspreekuur of VvE-spreekuur kwamen. 13 VvE's hebben een Energie Bespaar Advies aangevraagd, 2 VvE's onderzoeken verduurzamen met gemeentelijke subsidie, huren een procesbegeleider in voor de verduurzaming (4 VvE's) of verduurzamen zelf (114 woningen) en in Meerzicht worden 555 appartementen verduurzaamd.
- Op het gebied van warmteconcepten zijn met diverse partijen afspraken gemaakt voor onderzoek.
- Samen met de VvE's is voor besteding van de bijdrage uit het volkshuisvestingsfonds een speciale subsidieregeling opgesteld voor het verduurzamen van 10 VvE's in Meerzicht (waaronder project Zalkerbos). Met 4 VvE's zijn intakegesprekken gevoerd voor aanvraag van de subsidie en één VvE heeft de subsidie aangevraagd.
- Binnen het pilotproject Tuinrangers zijn in 2025 11 vrijwilligers uit Zoetermeer opgeleid om inwoners gratis vergroeningsadviezen voor hun tuin te geven.
- Het convenant Toekomstbestendig Bouwen is eind 2025 ondertekend.
- Ten opzichte van 2024 is de hoeveelheid huishoudelijk restafval per inwoner gedaald van 202 naar 200 kilo. Het doel van 197 kilo is echter niet behaald. Het nieuwe afvalbeleid is eind 2025 aan de raad aangeboden.

Resultaten voor behouden kwaliteit openbare ruimte

- De openbare ruimte is volgens de afgesproken kwaliteitsniveaus beheerd en onderhouden;
- Inwoners waarderen de aantrekkelijkheid van de directe woonomgeving met een 7,2;
- De waardering voor de groene kwaliteit van de gemeente is licht gestegen (van een 7,5) naar een 7,6.

Doelstelling 3.1 Bevorderen duurzame ontwikkeling

Energietransitie

We werken op verschillende manier aan het versnellen en opschalen van de Zoetermeerse energietransitie met als doel als gemeente aardgasvrij te worden. Via de website van het Energieloket Zoetermeer – met 5.500 bezoekers in 2025 – bieden we informatie en handvatten voor verduurzaming. Met de succesvolle subsidieregeling Handen Ineen dragen we bij aan de proces- en advieskosten om samen aan de slag te gaan. Er zijn 14 bewonersinitiatieven (samen 3.000 woningeigenaren) die toe willen werken naar aardgasvrije woningen. Bij 5 initiatieven zijn al stappen gezet met behulp van de Handen Ineen-subsidie.

De energiecoaches van DEZo (Duurzame Energiecoöperatie Zoetermeer) en SEZ (Stichting Energiebewust Zoetermeer) hebben in 2025 ongeveer 150 energiescans gedaan en er zijn 6 nieuwe energiecoaches opgeleid. De energiecoaches van Stichting Piëzo hebben 70 energiebespaarscans uitgevoerd bij huurders en 40 keer energiehulp aan huis geboden. Binnen het Energienetwerk Zoetermeer wisselen de bewonersinitiatieven kennis en ervaringen uit en wordt gezamenlijk nieuwe kennis opgedaan. Op deze manier stimuleren we opschaling en versnelling in de stad.

Voor de 466 Philips-laagbouwoningen in de Waterbuurt in Meerzicht is een Beeldkwaliteitsplan vastgesteld door de gemeenteraad. Dit plan is tot stand gekomen in samenwerking met onder andere bewonersinitiatief VBEL, woningcorporatie Vidomes en de stadsbouwmeester. De beleidsregels uit het Beeldkwaliteitsplan zijn verwerkt in een brochure. Zodra de beleidsregels in het omgevingsplan staan, zijn ze vergunningsvrij, waardoor de verduurzamingsmaatregelen zonder vergunning worden uitgevoerd door bewoners.

Er is gestart met het verduurzamen van woningen in de Rodenbuurt in Buytenwegh. Woningcorporatie Vidomes verduurzaamt hier 83 huurwoningen. Samen met de aannemer is een aanbod gedaan aan de eigenaren van de 56 koopwoningen om mee te doen; het deelnamepercentage ligt inmiddels op 93% en is daarom een groot succes. De gemeente heeft een incidentele investeringssubsidie beschikbaar gesteld, huiseigenaren kregen ondersteuning bij het aanvragen van een lening bij het Warmtefonds.

Op de noordelijke bedrijventerreinen zijn 3 stichtingsbesturen opgericht die zich richten op het toekomstbestendig maken van de werklocaties. Deze besturen hebben succesvol een aanvraag ingediend voor de Handen Ineen-subsidie en in totaal is € 45.000 aan subsidie toegekend om deze gezamenlijke verkenningen te mogelijk te maken. Daarnaast zijn 24 gerichte energiescans ingekocht en beschikbaar voor strategische kantoorlocaties. Deze scans bieden pandeigenaren en huurders concreet technisch en financieel inzicht in besparingsmogelijkheden. Als aanvulling op de bewonersaanpak is het Energieloket Zakelijk opgericht. Dit platform biedt ondernemers een concreet stappenplan, inzicht in subsidieregelingen, lokale praktijkvoorbeelden en actuele informatie over netcongestie. Ook fungeert het loket als centraal contactpunt voor specifieke ondernemersvragen over energietransitie. Er is gestart met het actief benaderen van bedrijven en kantooreigenaren om hen te ondersteunen bij hun verduurzamingsopgave.

Het VvE-Loket is in 2025 verder geprofessionaliseerd en alle VvE's zijn in beeld. Van alle VvE's is echter een deel al aardgasvrij of gereed om van het aardgas af te gaan, waardoor het werkelijke aantal VvE's waar we "iets" mee moeten ongeveer 381 is. Helaas zien we de aandacht voor verduurzamen bij de VvE's verslappen en moeten we steeds meer moeite doen om VvE's te bereiken. Hierdoor hebben we vooral VvE's bediend waarmee we al in contact waren, maar is de aanwas van nieuwe VvE's bescheiden.

Met de VHF-regeling Verduurzamen VvE's in de wijk Meerzicht 2025 is een subsidieregeling beschikbaar gemaakt voor de eigenaar-bewoners van de 10 VvE's in Meerzicht. De subsidieregeling is samen met de VvE's opgesteld en is positief ontvangen.

In 2021 heeft de gemeenteraad de Transitievisie Warmte (TVW) vastgesteld en als opvolger van de TVW is in 2025 gestart met het opstellen van het Warmteprogramma. Dit programma vormt straks het basisinstrument voor het regisseren van de warmtetransitie. Met Dunea Warmte & Koude is een intentieovereenkomst gesloten om de haalbaarheid te onderzoeken van een publiek warmtebedrijf en een warmtenet voor de bestaande bouw en nieuwbouw in de Binnenstad. Samen met andere partijen van de Warmte Samenwerking Oostland en de provincie Zuid-Holland is met NetVerder een intentieovereenkomst gesloten om de techniek, haalbaarheid en samenwerkingsvorm van een regionaal warmtenet te onderzoeken.

Van het Rijk ontvingen we ca. € 3,5 mln. uit de derde tranche van de Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie. Met deze SPUK ondersteunt de gemeente eigenaar-bewoners die moeite hebben met het verduurzamen van hun woning. Eigenaar-bewoners die zelf de isolatiemaatregelen in de woning uitvoeren, kunnen de materialen geheel of grotendeels met de tegoedbon aanschaffen.

Van het Rijk ontvangen we tot 2030 jaarlijks ongeveer € 3,7 mln. vanwege de CDOKE-regeling, bedoeld voor de personele uitvoeringskosten van het klimaat- en energiebeleid. In 2023 is gestart met het uitbreiden van de uitvoeringscapaciteit en dit is voortgezet in 2025.

Groen & biodiversiteit

We zorgen voor meer groen in de wijken en meer mogelijkheden voor mens, dier en plant in stad en parken. Dat doen we op diverse manieren.

Binnen het pilotproject Tuinrangers zijn in 2025 11 vrijwilligers uit Zoetermeer opgeleid om inwoners gratis vergroeningsadviezen voor hun tuin te geven. Tot eind 2025 zijn 119 tuinadviezen aangevraagd en 79 tuinadviezen gegeven, vaak al resulterend in tuinaanpassingen. Het aantal aanvragen is hoog vergeleken met de meeste andere gemeenten die een Tuinrangers-project hebben. De adviezen zijn verspreid over alle wijken van Zoetermeer gegeven en worden gemiddeld gewaardeerd met een 9. Het project loopt in Zoetermeer tot en met 2027 en heeft 600 adviezen als streven.

Wij hebben besloten de rustgebieden voor moeras- en watervogels binnen de Nieuwe Driemanspolder aan te wijzen als natuurkern en daarbij de natuurkerngrenzen benoemd.

Voor een bijdrage in de kosten voor het beheer en onderhoud van het Buytenpark en het Westerpark is bij de Provincie Zuid-Holland subsidie aangevraagd.

In het Bentwoud worden parkeerplaatsen, paden en waterhuishouding aangepast om de toegankelijkheid en de natuur te versterken. Besloten is de samenwerking Bentwoud voort te zetten, wat vastgelegd is in een nieuwe Samenwerkingsovereenkomst.

Bij de bouw, verbouw en/of verduurzaming hebben inwoners en belanghebbenden te maken met flora en fauna bescherming. Om aan de Omgevingswet te voldoen moet elke gebouweigenaar hier zelf een onderzoek doen. We zijn gestart met het opstellen van een Soortenmanagementplan (SMP).

Klimaatadaptatie

Klimaatadaptatie speelt bij alle ontwikkelingen in Zoetermeer een belangrijke rol. In bestaande wijken en buurten bekijken we hoe we omgaan met hevige regenbuien. Daarop nemen we dan maatregelen om wateroverlast te voorkomen. Naast water speelt hitte steeds meer een belangrijke rol. In nieuw te bouwen woningbouwprojecten bekijken we hoe we hittestress kunnen voorkomen. Het voorkomen van droogte en verzilting (toename van zout in de grond) zijn ook aandachtspunten binnen klimaatadaptatie.

In 2025 is bepaald op welke wijze we de klimaatstresstest van heel Zoetermeer willen uitvoeren. Daarbij is ook bepaald om in de stresstest de gevolgen van de verstedelijking in specifieke gebieden, zoals de Entree en de Binnenstad, mee te nemen. Na bepaling van de uitgangspunten is het werk aanbesteed en het onderzoek gegund aan een adviesbureau.

Afvalinzameling

In 2025 is opnieuw met de campagne Zoetermeer aan de Bak het scheiden van afval gestimuleerd. De focus lag hierbij vaak op het scheiden van GFT+E afval. De campagne bestond uit een combinatie van online en offline communicatie en fysieke communicatie met promotieteams. Zo zijn er onder andere compostbakjes uitgedeeld en tips gedeeld tegen stankoverlast van containers voor GFT+E afval.

Daarnaast is geïnvesteerd in een duurzamere bedrijfsvoering. In 2025 zijn 8 nieuwe inzamelvoertuigen geleverd. Hiermee zijn 14 (van de 15) inzamelvoertuigen in de afgelopen 3 jaar vervangen. De inzamelvoertuigen die voorheen op diesel reden, rijden nu op biologische HVO-100. Hetzelfde geldt voor de kleinere voertuigen die bijvoorbeeld worden gebruikt om grofvuil in te zamelen. Dit vermindert CO2 uitstoot.

In 2025 zijn de adviezen van het burgerberaad afvalbeleid gebruikt om een nieuw afvalbeleid op te stellen. Het vaststellen daarvan werd uitgesteld om nieuwe afspraken, regels en wetten op landelijk en Europees niveau te kunnen verwerken. In de zomer van 2025 is, naar aanleiding van de nieuwe Ketenovereenkomst Verpakkingen, onderzocht welke inzameloplossingen passend zijn voor Oosterheem en delen van Noordhove. De inzichten uit dit onderzoek, de landelijke wijzigingen en de adviezen van het burgerberaad zijn verwerkt in het Afvalbeleidsplan 2026–2030, dat eind 2025 aan de raad is voorgelegd.

Aantal aardgasvrije woningen

Aantal woningen zonder aardgasaansluiting. Een aardgasaansluiting kan individueel of collectief zijn (gestapelde bouw met gezamenlijke CV-installatie).
Bron: CBS Statline

Type	2024	2025
Begroting	5.100	5.500
Realisatie	5.760	6.600

Doel gehaald: Ja.

Toelichting: De CBS-data lopen door verzameling en controle van de gegevens 1,5 jaar achter. Dit betekent dat de jaarcijfers over 2025 in feite de gegevens van 2024 betreffen. In 2024 was 11,4% van het woningenbestand aardgasvrij. Op basis van het aantal woningen per 1-1-2025 zijn dat ruim 6.600 woningen. Dit zijn ruim meer woningen dan eerder ingeschat. De toename van het aantal nieuwbouwwoningen speelt hierbij een belangrijke rol.

Totale CO2-uitstoot in de gemeente voor woningen (in ton)

De totale hoeveelheid uitgestoten CO2 door Zoetermeerse woningen.
Bron: Landelijke klimaatmonitor

Type	2024	2025
Begroting	131.000	125.000
Realisatie	108.000	110.000

Doel gehaald: Ja.

Toelichting: De data in de Klimaatmonitor loopt op dit onderdeel gemiddeld 1,5 jaar achter; de cijfers hier gepresenteerd gaan over het voorgaande jaar (2024).

De CO2 uitstoot voor de gebouwde omgeving loopt vóór op de prognose. Dat wordt veroorzaakt door de aardgasvrije en energiezuinige nieuwbouwwoningen, toename van energiezuinige apparatuur en isolatiemaatregelen bij bestaande woningen. Het grootste deel komt voort uit ander stookgedrag. Doordat de energieprijzen niet meer zo extreem hoog zijn als in het voorgaande jaar, is te zien dat een deel van de daling voortkomend uit het veranderende stookgedrag, uit het voorgaande jaar verdwenen is.

Totale CO2-uitstoot in de gemeente voor bedrijven (dienstverlening, geen industrie) (in ton)

De totale hoeveelheid uitgestoten CO2 door Zoetermeer bedrijven (publieke en commerciële dienstverlening).

Bron: Landelijke klimaatmonitor

Type	2024	2025
Begroting	76.500	73.000
Realisatie	82.000	77.000

Doel gehaald: Nee.

Toelichting: De data in de Klimaatmonitor loopt op dit onderdeel gemiddeld 1,5 jaar achter; de cijfers hier gepresenteerd gaan over het voorgaande jaar (2024).

De CO2-uitstoot laat al jaren een dalende lijn zien. De CO2-uitstoot over 2024 ligt iets boven de prognose voor 2025, maar als de trendlijn wordt doorgetrokken, ligt de realisatie voor 2025 dicht in de buurt van de prognose. De commerciële dienstverlening laat een duidelijke jaarlijkse daling zien. Bij de publieke dienstverlening lijkt de daling sinds 2020 te stagneren.

Geïnstalleerd vermogen in zonne- en windenergie in Megawatt (MW)

Het vermogen aan zonne- en windenergie dat is geïnstalleerd.

Bron: Landelijke klimaatmonitor

Type	2024	2025
Begroting	85	98
Realisatie	80	93

Doel gehaald: Nee.

Toelichting: De hoeveelheid vermogen van dit doel is een opstapeling van autonome ontwikkeling (bewoners of bedrijven die zelf panelen plaatsen),

nieuwbouw en projecten waar de gemeente zelf invloed op heeft. Op het overgrote deel van de ontwikkelingen heeft de gemeente weinig invloed. Daarnaast is de urgentie rond het thema duurzaamheid de afgelopen tijd afgenomen en zit het afschaffen van de salderingsregeling eraan te komen (vanaf 2027), waardoor bewoners en bedrijven iets terughoudender zijn geworden in het aanschaffen van zonnepanelen.

% Van de inwoners dat de natuur ervaart in de buurt

Het percentage inwoners (respondenten Stadspeiling) dat stadsnatuur in hun eigen buurt ervaart. Onder stadsnatuur wordt het spontane planten- en dierenleven in de stad verstaan.

Bron: Stadspeiling

Type	2024	2025
Begroting	87%	87%
Realisatie	87%	86%

Doel gehaald: Nee.

Toelichting: Het percentage inwoners dat natuur ervaart is nagenoeg gelijk gebleven. Het ligt bijna op het beoogde niveau.

% Van de inwoners dat stadsnatuur waardeert in de buurt

Het percentage inwoners (respondenten Stadspeiling) dat stadsnatuur in hun eigen buurt waardeert. Onder stadsnatuur wordt het spontane planten- en dierenleven in de stad verstaan.

Bron: Stadspeiling

Type	2024	2025
Begroting	87%	87%
Realisatie	91%	91%

Doel gehaald: Ja.

Toelichting: Het percentage dat de stadsnatuur waardeert in de buurt is gelijk gebleven. Het ligt boven het beoogde niveau.

Toename oppervlakte natuurlijker beheerde gebieden (extra hectare)

Toename in hectare per jaar van gebieden (moerasparels, weidevogelreservaat) met betere omstandigheden voor de (toename van de) biodiversiteit na uitvoering van projecten uit het huidige programma Duurzaam & Groen Zoetermeer. In deze gebieden heeft veelal een aanpassing van inrichting

plaatsgevonden en een structurele aanpassing in het beheer.

Bron: Groenkaart

Type	2024	2025
Begroting	0	14
Realisatie	0	0

Doel gehaald: Nee.

Toelichting: Het programma Duurzaam en Groen is afgelopen waardoor dit cijfer niet meer toeneemt. Bij de Perspectiefnota 2027 wordt deze indicator herzien.

Oppervlakte natuurkerngebieden (cumulatief ha)

Natuurkerngebieden (inclusief begrenzing) in het kader van de groenkaart van Zoetermeer.

Bron: CBS Statline

Type	2024	2025
Begroting	161	148
Realisatie	145	145

Doel gehaald: Nee.

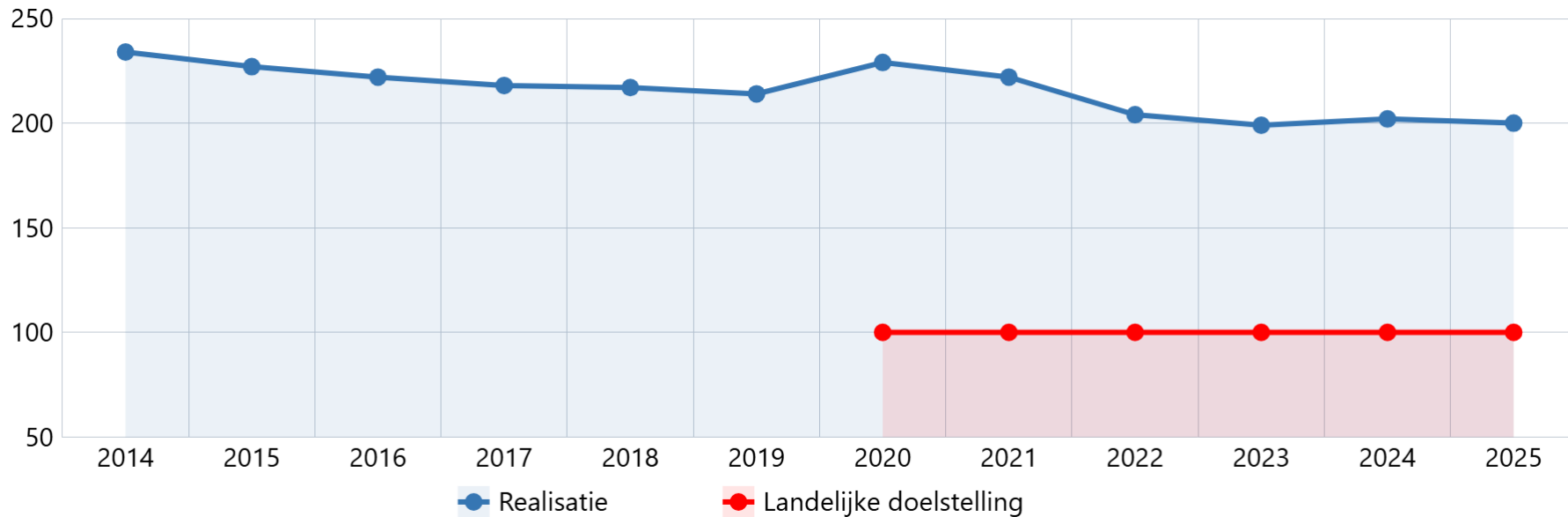
Toelichting: De grenzen van de natuurkern in de Nieuwe Driemanspolder worden vastgelegd in het omgevingsplan dat in 2026 aan de raad ter vaststelling wordt voorgelegd. Pas bij deze vaststelling zal het begrootte aantal hectaren natuurkern formeel worden bereikt.

Aantal kilogram restafval per inwoner

Het aantal kilogram huishoudelijk restafval dat per inwoner per jaar gemiddeld wordt weggegooid.

Bron: Gemeentelijke database

Type	2024	2025
Begroting	202	197
Realisatie	202	200

Doel gehaald: Nee.

Toelichting: Ten opzichte van 2024 is de hoeveelheid huishoudelijk restafval per inwoner gedaald. Het doel van 197 kilo is echter niet behaald. Een mogelijke verklaring is dat de vaststelling van het nieuwe afvalbeleid is verplaatst naar 2026. De hoeveelheid restafval per inwoner daalt sinds 2021 en lijkt te stabiliseren rond de 200 kilo.

Doelstelling 3.2 Behouden kwaliteit openbare ruimte

Belangrijke resultaten voor het behouden van de kwaliteit openbare ruimte in 2025

Waardering voor de openbare ruimte

- Waardering voor de aantrekkelijkheid van de directe woonomgeving: 7,2
- Waardering voor de kwaliteit van het onderhoud in de directe woonomgeving: 6,8
- Waardering voor de kwaliteit van het onderhoud in de winkelcentra (inclusief Stadshart en Dorpstraat): 7,0
- Waardering voor de kwaliteit van het onderhoud van de hoofdwegen en naastliggende fiets- en voetpaden: 7,1

Waardering voor het groen

- Waardering groene kwaliteit in de stad (buurtgroen, wijkgroen, stadsgroen en regiogroen): 7,6
- Waardering voor het regiogroen: 7,9
- Waardering voor het stadsgroen: 7,5
- Waardering voor wijkgroen: 7,4
- Waardering voor buurtgroen (woonomgeving): 7,4

Betrokkenheid bij de openbare ruimte

- De bereidheid van respondenten (deelnemers Stadspeiling) om (af en toe) mee te helpen bij het beheer en onderhoud van hun directe woonomgeving is 52%;
- 52% van de respondenten is tevreden over hoe zij betrokken worden bij onderhoudswerkzaamheden in de directe woonomgeving;
- Bij veranderingen in de openbare ruimte wil 54% alleen geïnformeerd worden, 26% wil meepraten (consulteren) en 8% wil samen met de gemeente voorgestelde plannen en ontwikkelingen verder vormgeven (coproductie);
- 80% van de respondenten heeft aangegeven dat iets vies, kapot, of onveilig was in de openbare ruimte (zoals overhangend groen, losliggende stoeptegels, volle prullenbakken of zwerfafval). 34% van deze respondenten meldde dit bij de gemeente.

Meldingen Openbare Ruimte

In 2025 zijn 42.477 meldingen gedaan. Dit is een toename van 7,7%. De toename van het aantal meldingen komt voornamelijk door de thema's voertuigen, ondergrondse containers, brommers/scooters/fietsen en zwerfvuil. Het aantal meldingen over:

- Categorie Voertuigen is met ruim 27% toegenomen. Vooral in het aantal meldingen over foutgeparkeerde voertuigen is een stijging te zien;
- Ondergrondse containers is met bijna 20% toegenomen. Deze toename is te verklaren door de veroudering van de systemen, waardoor deze storingsgevoeliger zijn. In 2025 is verder gegaan met het weer up-to-date krijgen van deze systemen;
- Een grote toename in 2025 was de categorie brommers/scooters/fietsen met ruim 25%. Deze toename is mogelijk te verklaren door de grotere aandacht voor overlast door fatbikes;
- Zwerfvuil op straat is met bijna 28% toegenomen. De toename is mogelijk te verklaren door de extra aandacht die vanuit de gemeente hieraan is besteed in het kader van het project "Schoon is gewoon" waardoor bewoners meer meldingen zijn gaan doen. Daarnaast is er veranderend gedrag te zien bij de inwoners om steeds vaker vuil buiten de containers te plaatsen, wat kan leiden tot zwerfvuil.

Top 10 subcategorieën aantal meldingen (programma overstijgend)

1. Overlast door voertuigen (9.037)
2. Ondergrondse container (3.233)
3. Zwerfvuil/ Glas op straat (2.860)

4. Afvaldumping/ Grofvuil (2.482)
(Het onbeheerd of niet volgens de regels achterlaten van afval, bijvoorbeeld bijplaatsing van afval bij grofvuil of het dumpen van afval op (verlaten) bedrijfsterreinen)
5. Onderhoud van wegen, paden of parkeervlakken (2.152)
6. Overlast door brommers, scooters of fietsen (2.135)
7. Gebruik openbare ruimte (1.671)
(Het plaatsen van iets op- of aan de weg, zoals een uitstalling zonder melding of vergunning)
8. Bepanting/ onkruid (1.519)
9. Bomen (1.294)
10. Milieueiland (1.145)

Deze top 10 subcategorieën zijn samen 62% van het totaal aantal meldingen.

Uitvoering integrale projecten

Projecten afgerond: In 2025 zijn 4 projecten afgerond

1. Herinrichting speelplek en openbare ruimte Abeelzoom;
2. Onderhoud, reconstructie en herinrichting Hoerkade-Hekbootkade-Hoogaarskade;
3. Aanleg nieuwe rotonde Ruimtebaan;
4. Opknappen parkeerterrein winkelcentrum de Leyens – Sartrezijde.

Projecten waarvan de uitvoering gestart is: 2 projecten zijn gestart met de uitvoering in 2025

1. Herinrichting Molenstraat en omgeving;
2. Onderhoud Wilhelminapark.

Projecten waarvan de voorbereiding gestart is in 2025 (uitvoering in 2026): 3 projecten

1. Herinrichting Eerste Stationsstraat;
2. Groot Onderhoud Europaweg (inclusief tunnel);
3. Groot Onderhoud Zegwaartseweg (tussen Hugo de Grootlaan en Bentwoudlaan).

Projecten waarvan de voorbereiding gestart is in 2025 (uitvoering na 2026): De voorbereiding van een 13-tal projecten is gestart:

- Buytenwegh
 - Herinrichting Bachrode en Andriessenrode;
 - Herinrichting Chopinrode;

- Herinrichting Louis Couperushove;
- Herinrichting Nesciohove en omgeving.
- Stadscentrum
 - Herinrichting Osylaan;
 - Herinrichting Oranjelaan en Nassaulaan;
 - Herinrichting Rokkeveenseweg.
- De Leyens
 - Herinrichting Pinaskade en Schoenerkade.
- Seghwaert
 - Herinrichting Spieringsloot en omgeving.
- Meerzicht
 - Herinrichting Tempelberg en Tichelberg.
- Rokkeveen
 - Vervangen brug en kruispunt Katwijkerlaan;
 - Herinrichting Topaas en omgeving.
- Wijkoverstijgend
 - Herinrichting speelplekken 2025 en 2026.

Zwerfvuil

Voortzetten van de aanpak voor het tegengaan van zwerfvuil in het project *Schoon is Gewoon*.

- We richten ons vooral op educatie voor jongeren om de gevolgen van zwerfafval onder de aandacht te brengen. Door lesprogramma's en activiteiten wordt bewustwording gecreëerd over de invloed van afval op de leefomgeving. Deze inzet draagt bij aan bewustwording en een grotere betrokkenheid van jeugd bij hun eigen wijk. Wij richten ons vooral op basisscholen en middelbare scholen.
- Naast educatieve programma's krijgen scholen praktische middelen ter beschikking, zoals afvalgreepers en vuilniszakken, om de directe omgeving van schoollocaties schoon te houden. Met deze ondersteuning worden leerlingen actief betrokken bij een schone leefomgeving. De inzet vanuit scholen leidt tot zichtbaar minder zwerfafval rondom schoolroutes.
- Vrijwilligers die zich inzetten voor een schoner Zoetermeer krijgen materialen om het opruimen van zwerfafval makkelijker te maken. Deze ondersteuning vergroot de betrokkenheid en maakt het gemakkelijker om regelmatig bij te dragen aan een schone buurt. De inzet van vrijwilligers vormt daarmee een belangrijke schakel in het terugdringen van zwerfafval. Jaarlijks worden vrijwilligers ook bedankt voor hun inzet. In 2025 heeft Helga van Leur een lezing gegeven aan de vrijwilligers over klimaat en duurzaamheid.
- De zwerfafvalbrigade is een initiatief van bewoners en de gemeente om de stad schoon te houden. Vrijwilligers ruimen zwerfafval op in straten, perken en paden. Ze organiseren opruimacties, verhogen de bewustwording en werken samen met de gemeente aan een schonere en veiligere leefomgeving. De zwerfafvalbrigade wordt ondersteund bij het uitvoeren van opruimrondes. Door de inzet van deze groep wordt op een gerichte manier afval op veel voorkomende plekken aangepakt. Dit zorgt voor zichtbaar schonere openbare ruimtes en vermindert milieuschade door moeilijk afbreekbaar afval.

- Binnen het project *In één dag schoon* worden scholen en bedrijven gestimuleerd om gezamenlijk één dag de handen uit de mouwen te steken. Tijdens deze actiedag (vrijdag 10 oktober) is in de hele stad zwerfafval opgeruimd. De samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en vrijwilligers levert een merkbaar schonere stad op en versterkt de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de leefomgeving. Op deze dag is 1.150 kilo zwerfafval verzameld.
- Bij *Verloot je zootje* gaan kinderen actief aan de slag met het opruimen van zwerfafval in verschillende wijken. In totaal is 8.782 kilo zwerfafval opgehaald in de wijken Buytenwegh, Driemanspolder, Meerzicht, Oosterheem, Palenstein en Seghwaert. Het project stimuleert jeugdparticipatie en zorgt tegelijk voor zichtbaar schonere buurten. De inzet van ouders, betrokken bewoners en alle vrijwilligers is hierbij belangrijk. Wat is begonnen als een project voor het bestrijden van zwerfafval is uitgegroeid tot een sociaal project dat hele wijken samenbrengt en stimuleert om gezamenlijk in actie te komen tegen de zwerfafvalproblematiek.

Inzet Kwaliteitsimpuls Openbare Ruimte

Schoon, heel en veilig

- In Meerzicht en het Hoekstrapark zijn lichtmasten grondig gereinigd. Dit draagt bij aan een nettere uitstraling en een groter gevoel van veiligheid in de openbare ruimte.
- Betonnen palen in Rokkeveen zijn opnieuw geschilderd om de zichtbaarheid te verbeteren. De opfrisbeurt verhoogt zowel de verkeersveiligheid als de esthetische kwaliteit van de omgeving. Hiermee wordt bijgedragen aan een verzorgde openbare ruimte.
- In de winkelcentra zijn kauwgomresten verwijderd om de looproutes schoner te maken. De maatregel draagt bij aan een verzorgde uitstraling van drukbezochte plekken. Dit verbetert het ervaren kwaliteitsniveau van de openbare ruimte.
- In verschillende wijken is extra ingezet op het verwijderen van bladafval. Hierdoor blijven trottoirs en wegen beter begaanbaar en veilig. De opruimactie draagt ook bij aan een nette en verzorgde omgeving.
- Langs fiets- en voetpaden is de eerste meter gemaaid om de routes zichtbaarder en beter begaanbaar te maken. Deze inzet zorgt voor meer overzicht en draagt bij aan de verkeersveiligheid.
- In het kader van Opknappen stukjes Zoetermeer zijn op verschillende locaties in de stad kleine effectieve verbeteringen doorgevoerd. Een voorbeeld hiervan is het plaatsen van volleybalpalen. Deze ingrepen stimuleren ontmoeting en beweging in de buurt.
- In het Stadshart en op omliggende hoofdwegen zijn bloemenzuilen geplaatst om de openbare ruimte te verfraaien. De kleurrijke beplanting versterkt de uitstraling van het gebied en nodigt uit tot een prettig verblijf.
- Tijdens de feestdagen zijn in diverse winkelcentra kerstbomen geplaatst om de sfeer te verhogen. De tijdelijke inrichting draagt bij aan een positieve uitstraling van de openbare ruimte.

Groen en bomen

- Op basis van een aangenomen motie konden inwoners ook in 2025 een gratis boom ophalen voor hun tuin. Zo heeft de gemeente 609 bomen gegeven aan inwoners. De actie stimuleert vergroening in particuliere ruimtes. Hiermee wordt bijgedragen aan een groener en klimaatbestendiger Zoetermeer.

- Rondom de Meerzichtlaan en de Scheveningsebos is oude beplanting verwijderd ter voorbereiding op het aanbrengen van nieuwe groeninrichting. Deze stap maakt ruimte voor kwaliteitsverbetering van het straatbeeld. Het project draagt bij aan een toekomstbestendige en aantrekkelijke wijk. Daarnaast zijn in de wijken Seghwaert, Buytenwegh en Oosterheem op diverse locaties groenrenovatie projecten uitgevoerd.
- Op meerdere locaties, waaronder in de wijken Rokkeveen, Seghwaert, de Leyens, Meerzicht en Buytenwegh zijn tegels vervangen door groen. Deze maatregel verbetert de waterafvoer en draagt bij aan een klimaatadaptieve inrichting. Tegelijkertijd ontstaat een vriendelijker en aantrekkelijker straatbeeld.
- Conform het coalitieakkoord zijn er meer (geregistreerde) bomen dan in juni 2022. Netto zijn er 1100 bomen meer. Zie ook de bomenmeter op de website [Bomen | Gemeente Zoetermeer](#).

Opstellen uitvoeringskader buitenruimte

In 2025 is een plan van aanpak opgesteld als leidraad voor de actualisatie van het beleid voor de buitenruimte. De beleidsevaluatie 2040, de Visie Zoetermeer 2040 en de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer vormen de basis voor dit plan. Binnen de aanpak geven we uitvoering aan de moties [Structureel goed zorgen voor ons groen](#), [Groen is het nieuwe goud](#) en [Van Stad tussen de Parken naar Nationaal park Stad](#).

Via de Leeragenda Fysieke Ruimte heeft de raad kennis opgedaan over de dilemma's en kansen bij het werken aan de buitenruimte. In een werksessie en een excursie naar Rotterdam zijn handvatten aangereikt voor de koppeling van beheer en ontwikkeling aan verbeteringen in de buitenruimte. De lessen hieruit worden meegenomen in de verdere aanpak.

In 2025 is gestart met het versterken van de regie op de ondergrond. Er is gewerkt aan een eerste visie. De belangrijkste opgaven zijn hierbij in beeld gebracht. Voor de visie is input verzameld binnen de gemeente en bij externe partijen zoals netbeheerders, Dunea, provincie en omliggende gemeenten. Deze kennis helpt om betere keuzes te maken. Deze stappen vormen de basis voor nieuw beleid.

Aanvulling geven aan bomenbeleid voor buurtbomen

In 2025 is het Aanvullend Bomenbeleid vastgesteld voor het snoeien, vervangen en toevoegen van buurtbomen. Om bewoners invloed te geven op de bomen in hun directe leefomgeving, zijn buurtpeilingen opgezet. De peilingen die eind 2025 zijn uitgezet, zijn inmiddels afgerond. De daaruit voortkomende acties vinden in 2026 plaats. Het beleid geeft inzicht in de belangrijkste knelpunten in de wijken.

Voortzetten implementatie assetmanagement voor professionaliseren beheer

In 2025 is gemeten hoe het assetmanagement van de openbare ruimte is ingericht. Op basis daarvan is vastgesteld welke stappen nodig zijn om tot één geïntegreerde werkwijze voor de hele organisatie te komen.

De belangrijkste resultaten:

- Nulmeting professionaliteit is uitgevoerd. Hiermee is duidelijk hoe de gemeente nu plant, monitort en stuurt op beheer van de openbare ruimte.
- Verbeterstappen zijn bepaald om te groeien naar één gezamenlijke, afdelingsoverstijgende aanpak.
- Uitgangspunten en kaders zijn opgesteld die richting geven aan het beheer van de stad. Deze beschrijven hoe de gemeente waarde gedreven, risico gestuurd en toekomstbestendig beheert.

- Uniforme werkwijze is voorbereid door processen, begrippen en rollen te verduidelijken. Daarmee ontstaat één manier van werken, ongeacht welk onderdeel van de openbare ruimte het betreft.
- Koppeling met Omgevingsvisie is geborgd: beheer sluit voortaan beter aan op ambities voor leefkwaliteit, klimaatadaptatie en duurzaamheid.

Laadvisie

In 2025 is gewerkt aan de actualisatie van de Laadvisie. Daarbij is invulling gegeven aan de manier waarop de gemeente omgaat met vraagstukken rondom elektrisch laden in de openbare ruimte. De actualisatie richtte zich onder meer op de gevolgen van netcongestie, de inzet op slim en netbewust laden, het omgaan met laadpalen in combinatie met gehandicaptenparkeerplaatsen en de ontwikkelingen rondom snelladen. Daarnaast is aandacht besteed aan oplaadmogelijkheden voor de logistieke sector. Met de geactualiseerde Laadvisie is het tevens mogelijk gemaakt om opladen via een verlengde private aansluiting toe te staan. Dit maakt het laden van elektrische auto's voor veel inwoners die zonnepanelen of een laag stroomtarief hebben, makkelijker en goedkoper. Met deze actualisatie is de Laadvisie beter aangesloten op de huidige en toekomstige opgaven rondom elektrisch laden.

Implementatie van de Gedragscode soortenbescherming flora en fauna

De landelijke vaststelling van de Gedragscode Flora en Fauna heeft ruim een half jaar vertraging opgelopen. De implementatie binnen de gemeente schuift hiermee door naar 2026.

Opstellen Plan van Aanpak ziekten en plagen in Flora en Fauna

Vanwege de benodigde inzet voor de aanpassing van het bomenbeleid is het opstellen van een aanpak voor ziekten en plagen uitgesteld.

% Van de openbare ruimte dat op het afgesproken kwaliteitsniveau zit

Per kwartaal wordt op willekeurige meetlocaties de beeldkwaliteit gemeten en de procentuele scores op en boven de norm bepaald. De ambities zijn per gebiedstype vastgesteld in de Nota Onderhoud Openbare Ruimte.

Bron: Quickscan openbare ruimte

Type	2024	2025
Begroting	90%	90%
Realisatie	94%	93%

Doel gehaald: Ja.

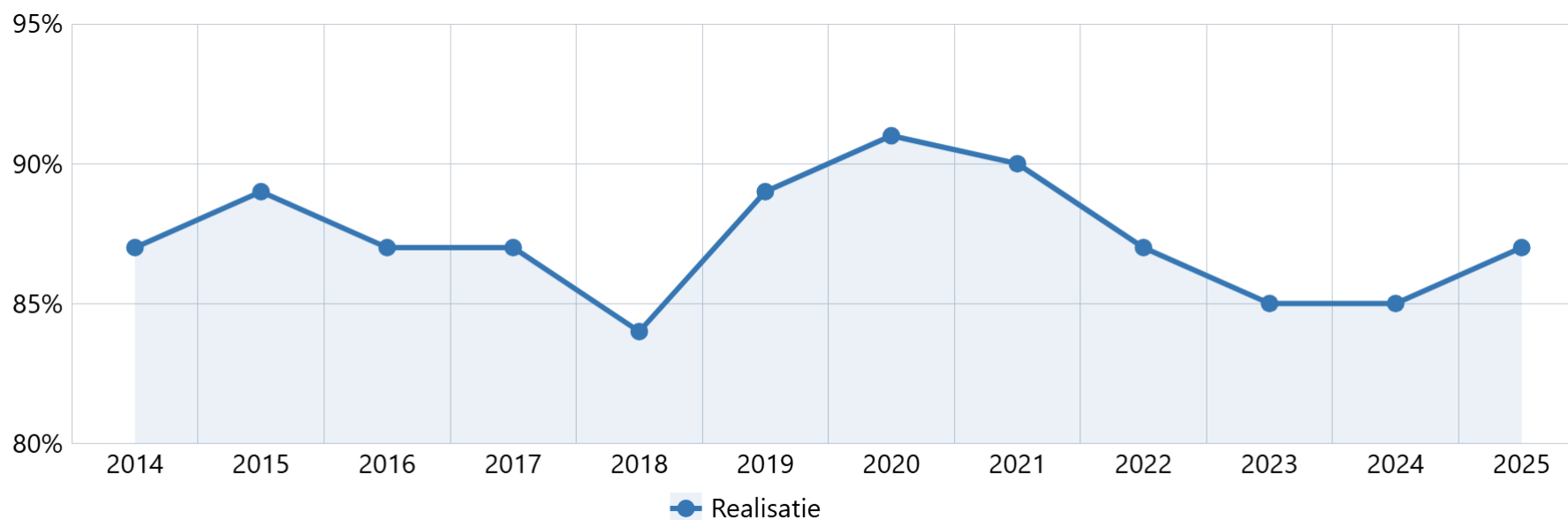
Toelichting: We voldoen aan de norm voor het afgesproken kwaliteitsniveau van de openbare ruimte.

% Inwoners dat tevreden is over de openbare ruimte

In de Stadspeiling wordt de waardering voor de aantrekkelijkheid van de directe woonomgeving gemeten en gaat om alle waarderingen met een rapportcijfer 6 of hoger.

Bron: Stadspeiling

Type	2024	2025
Begroting	85%	85%
Realisatie	85%	87%

Doel gehaald: Ja.

Toelichting: De tevredenheid over de openbare ruimte is gestegen ten opzichte van 2024 met 2%. De wijk Buytenwegh wordt als laagst gewaardeerd en de wijk Rokkeveen als hoogste.

Waardering bewoners groene kwaliteit

Het rapportcijfer wat de inwoners (respondenten van de Stadspeiling) geven aan het buurt-, wijk-, stads- en regiogroen.

Bron: Stadspeiling

Type	2024	2025
Begroting	7,5	7,5
Realisatie	7,5	7,6

Doel gehaald: Ja.

Toelichting: Het gemiddelde cijfer is iets gestegen ten opzichte van 2024.

Totalen per doelstelling

Bedragen x €1.000

Programma 3 Leefbaarheid, duurzaam en groen	Jaarrekening 2025				
	Lasten	Baten	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
Bevorderen duurzame ontwikkeling (3.1)	-19.399	23.481	0	559	4.640
Behouden kwaliteit openbare ruimte (3.2)	-49.704	14.344	0	1.602	-33.758
TOTAAL PROGRAMMA	-69.103	37.825	0	2.160	-29.118

Financiën op hoofdlijnen

Doelstelling 3.1

De uitgaven voor duurzame ontwikkeling van € 19,4 mln. bestaan met name uit uitgaven voor de afvalinzameling en verwerking (€ 14,3 mln.). De overige uitgaven (€ 5,1 mln.) bestaan uit uitgaven klimaat, groen en energiebeleid. Dit betreft onder andere de uitgaven voor de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden (CDOKE) voor klimaat en energiebeleid (€ 2,4 mln.).

De inkomsten bedragen € 23,5 mln. De inkomsten bestaan vooral uit de opbrengst afvalstoffenheffing en overige inkomsten afval van € 20,7 mln. De overige inkomsten bedragen € 2,8 mln. Dit betreft met name de subsidie staan vooral uit de subsidie CDOKE. De uitgaven duurzaamheid worden gedekt vanuit van een onttrekking reserve Duurzaamheidsfonds € 0,6 mln.

Doelstelling 3.2

De uitgaven voor het behoud van de kwaliteit van de openbare ruimte van € 49,9 mln. bestaan vooral uit de kosten van dagelijks beheer en klein onderhoud € 26 mln. (inclusief kwaliteitsimpuls € 1,5 mln. en onttrekking reserve € 1,5 mln.), groot onderhoud € 12,2 mln. en algemeen beheer € 4,4 mln. Daarnaast is er voor exploitaties € 7,3 mln. uitgegeven. Hieronder vallen de exploitaties voor parkeren, begraafplaatsen en riolering. De inkomsten van € 14,3 mln. bestaan vooral uit de rioolheffing € 8,4 mln., parkeerinkomsten € 2,7 mln., opbrengst begraafplaatsen € 0,8 mln. en overige inkomsten € 2,4 mln.

Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en rekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.